

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 2.5.2012
COM(2012) 196 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Evropská strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Evropská strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem

Jak zdůrazňuje Agenda EU v oblasti práv dítěte¹, dlouhodobě nedostatečné investice do politik, jež se týkají dětí², mohou mít na naši společnost hluboký dopad. Digitální agenda pro Evropu³ si dala za cíl zpřístupnit digitální technologie všem Evropanům, ovšem děti mají na internetu specifické potřeby a zranitelná místa. Na jejich specifika je třeba se zaměřit, tak aby se internet stal lepším místem, kde mají děti příležitost získávat poznatky, komunikovat, rozvíjet své dovednosti a zlepšovat své vyhlídky na získání zaměstnání a možnost svého pracovního uplatnění⁴.

Děti jsou stále více v kontaktu s internetem, a to prostřednictvím rostoucí škály zařízení a v čím dál mladším věku. Proto je nyní nezbytné vytvořit vhodnou strategii, která se bude zabývat všemi jejich potřebami. Pro děti je nutné vytvořit nový, kvalitnější obsah a služby. Musí být zaručena bezpečnost dětí na internetu. Na druhé straně z analýz vyplývá, že lepší a rozsáhlejší využívání internetu dětmi otevírá cestu intenzivnímu rozvoji podnikání v oblasti inovativního on-line obsahu a služeb. Evropské společnosti mají díky velikosti vnitřního trhu ty nejlepší předpoklady pro to, aby mohly těchto příležitostí k růstu a zaměstnanosti využít.

Jak bylo zdůrazněno v závěrech Rady ze dne 28. listopadu 2011 o ochraně dětí v digitálním světě, pro vytvoření internetu lépe uzpůsobeného dětem je zapotřebí kombinovat různé politiky. Jsou vyvíjena různá opatření na vnitrostátní, evropské i odvětvové úrovni, jež musí být zahrnuta do celoevropské strategie, která rozvine základní požadavky a zabrání roztržitosti. Otevřenou možností zůstává regulace, ale ve vhodných případech by měly pokud možno dostat přednost spíše přizpůsobivější samoregulační nástroje, jakož i vzdělávání uživatelů a posilování jejich postavení.

Navrhovaná strategie je postavena na čtyřech hlavních pilířích, které se vzájemně posilují: 1) podpora kvalitního internetového obsahu pro mladé; 2) zvyšování informovanosti a posilování postavení; 3) vytvoření internetového prostředí bezpečného pro děti; a 4) boj proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí. Strategie navrhuje řadu opatření, která má provádět Komise, členské státy i celý hodnotový řetězec tohoto odvětví.

1. PROČ NYNÍ POTŘEBUJEME EVROPSKOU STRATEGII?

1.1. Nové příležitosti pro děti a pro rozvoj podnikání

Ačkoli se při vzniku internetu na děti nemyslelo, podle informací rodičů používá v Evropě internet 75 % dětí ve věku 6 až 17 let⁵. Děti ve věku 15 a 16 let udávají, že se poprvé připojily

¹ KOM(2011) 60 v konečném znění.

² V této souvislosti se pojmem „dětí“ míní osoby mladší 18 let podle definice Úmluvy OSN o právech dítěte.

³ KOM(2010) 245 v konečném znění (2. verze).

⁴ Klíčové priority strategie „Elektronické dovednosti pro 21. století“, KOM(2007) 496.

⁵ Bleskový průzkum Eurobarometru 2008.

na internet v 11 letech. Naproti tomu děti ve věku 9 a 10 let udávají, že v průměru začaly používat internet v 7 letech. 33 % dětí ve věku 9 až 16 let, které se připojují na internet, uvádí, že tak činí prostřednictvím mobilního telefonu nebo jiného kapesního zařízení⁶.

Jelikož děti mají specifické potřeby a zranitelná místa, musí být uznány jejich odlišné potřeby. Internet a IKT poskytují dětem širokou škálu příležitostí, jak si hrát, učit se, být inovativní a tvůrčí, komunikovat a vyjadřovat se, spolupracovat a zapojovat se do společnosti, více si uvědomovat okolní svět a rozvíjet základní dovednosti, jakož i uplatňovat svá práva⁷. Děti je však rovněž třeba chránit.

Zohledněním požadavků dětí se otevírá široká škála obchodních příležitostí. Podle odhadů přesáhne v roce 2012 hodnota celosvětového trhu s digitálním obsahem 113 miliard EUR⁸. Tržní hodnota mobilních aplikací činila 5 miliard EUR a do roku 2015 má vzrůst na 27 miliard EUR, především díky hrám a vzhledem k více než 5 miliardám mobilních předplacených služeb po celém světě. Prodeje na celosvětovém trhu s videohrami mají přesáhnout 62 miliard EUR⁹. Vzhledem ke značnému rozšíření tabletů, smart telefonů a laptopů, které používají právě děti ve velké míře, existuje významný potenciál pro interaktivní tvůrčí a vzdělávací internetový obsah pro děti a mládež. Internetové a mobilní aplikace a hry poskytují nebývalé příležitosti k rozvoji podnikání, zejména pro malé a střední podniky a individuální tvůrce, neboť umožňují přímý kontakt s potenciálními uživateli/klienty. Také z dětí samotných by se mohli stát tvůrci on-line obsahu, kteří by mohli začít podnikat.

1.2. Současné nedostatky a problémy

1.2.1. Roztříštěný trh

Jak ukazuje zpráva Komise¹⁰ o provádění současných doporučení v oblasti bezpečnosti dětí, členské státy sice obecně více reagují na digitální problémy, ale tato opatření nejsou dostatečná. Členské státy uplatňují rozdílné regulační nebo samoregulační politiky, pokud jde např. o rodičovskou kontrolu, klasifikaci obsahu a ohlašování škodlivého a nedovoleného obsahu.

Ve Spojeném království přijali poskytovatelé internetových služeb dobrovolně dodržovaný kodex postupů¹¹, který podporuje „aktivní výběr“¹²; ve Francii musí poskytovatelé internetových služeb bezplatně poskytovat software pro rodičovskou kontrolu; v Německu lze

⁶ Zdroj: Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A., & Ólafsson, K.: *Risks and safety on the internet: The perspective of European children. Full findings* (2011), vytvořeno v rámci projektu EUKidsOnline II.

⁷ Jak stanoví Agenda EU v oblasti práv dítěte (KOM(2011) 60 v konečném znění), obsahující obecné zásady k zajištění toho, aby opatření EU příkladně dodržovala Listinu základních práv a Úmluvu OSN o právech dítěte. Jako součást Agendy EU v oblasti práv dítěte zřídila Komise dětský internetový koutek (<http://europa.eu/kids-corner/>) a spustila internetové stránky EU o právech dítěte (<http://ec.europa.eu/0-18/>).

⁸ http://www.tavess.com/DigitalContentDelivery_June11.php z 20. 3. 2012. Všechny údaje vyjádřené v dolarech byly přepočteny na eura k 20. 3. 2012.

⁹ *The Economist*, on-line vydání z 20. 3. 2012. Všechny údaje vyjádřené v dolarech byly přepočteny na eura k 20. 3. 2012, <http://www.economist.com/node/21541164?frsc=dg%7Cb>

¹⁰ Ochrana dětí v digitálním prostředí, KOM(2011) 556 v konečném znění.

¹¹ Kodex správné praxe v oblasti rodičovské kontroly, podepsaný společnostmi BT, Talk Talk, Virgin Media a Sky.
http://www.productsandservices.bt.com/consumer/assets/downloads/BT_TalkTalk_Sky_Virgin_Code_of_Practice_28_Oct.pdf

¹² To znamená, že zákazníci jsou při nákupu dotázáni, jestli mají zájem o zdarma nabízené nástroje rodičovské kontroly.

použít certifikovaný „software na ochranu mládeže“, který dětem brání v přístupu na internetové stránky se škodlivým obsahem. V jiných zemích žádná taková ustanovení neexistují.

Německo rovněž uplatňuje samoregulační rámec, jenž poskytovatelům umožňuje klasifikovat různé typy internetového obsahu, jako jsou videa, internetové stránky nebo on-line hry. Ve Spojeném království doporučila Baileyho zpráva¹³ mimo jiné, aby byla hudební videa klasifikována podle věku. V jiných zemích žádná ustanovení pro klasifikaci internetového obsahu neexistují.

Ve Finsku a v Belgii byly vyjednány odvětvové kodexy chování, nejprve pro sociální média a posléze i pro širší okruh poskytovatelů.

V zemích, jako je Spojené království, Španělsko, Itálie a Česká republika, se používají různé mechanismy ohlašování škodlivého a nedovoleného obsahu či chování, které mají podporu různých zainteresovaných stran (policie, nevládních organizací či podniků).

Tato opatření sice mohou mít pozitivní dopad na vnitrostátní trhy a uživatele, ale mohla by rovněž způsobit větší roztržičnost trhu a vytvářet překážky, zejména pro evropské poskytovatele včetně malých a středních podniků, které nemají zdroje na to, aby se vyrovnaly s odlišnými systémy v různých zemích, takže nemohou využívat výhod jednotného digitálního trhu. Zároveň je zřejmé, že děti z různých evropských zemí nepožívají na internetu stejného postavení a ochrany svých práv.

1.2.2. Neschopnost trhu zajistit ochranná opatření a kvalitní obsah v celoevropském měřítku

Děti zatím nebyly označeny za cílové publikum, do něhož se vyplatí investovat. Úkol integrovat do zařízení nebo služeb nástroje na ochranu dětí, díky nimž mohou řídit svou přítomnost na internetu bezpečně a zodpovědně (např. rodičovské kontroly), je často vnímán pouze jako dodatečné náklady. Pokud podniky nemají jistotu, že bude existovat dostatečně velký trh, který by tuto investici opodstatnil, o to více se zdráhají tyto nástroje rozvíjet a používat.

Ze srovnání rodičovských kontrol¹⁴ vyplynulo, že většina nástrojů funguje jen v angličtině. S novými zařízeními přicházejí další problémy: pro herní konzole, tablety a mobilní telefony – které děti používají k přístupu na internet stále více – není příliš mnoho vhodných nástrojů. Navíc neexistují žádná řešení pro uživatele, kteří k přístupu k obsahu v mobilních telefonech nebo tabletech nepoužívají prohlížeč, ale aplikace.

Zároveň není dostatek kvalitního obsahu. Podle celoevropského průzkumu¹⁵ se pouze 32 % dětí ve věku 9–12 let domnívá, že na internetu existuje dostatek dobrých aktivit pro děti jejich věku¹⁶.

¹³ <http://www.education.gov.uk/inthenews/inthenews/a0077662/bailey-review-of-the-commercialisation-and-sexualisation-of-childhood-final-report-published>

¹⁴ Komise financuje srovnávací studii – *SIP-Bench Study* – obsahující odborné posouzení výrobků, nástrojů a služeb, které uživatelům umožňují kontrolovat přístup dětí k nevhodnému internetovému obsahu.

¹⁵ Viz poznámka pod čarou 6.

¹⁶ Celoevropská soutěž pro vytváření kvalitního internetového obsahu pro děti, kterou v roce 2011 uspořádala Komise společně s centry pro bezpečnější internet v Belgii, České republice, Francii,

U produktů, jako jsou aplikace, se používají systémy klasifikace obsahu, které nebyly vyvinuty pro evropský trh a evropské uživatele.

1.2.3. Řízení rizik v zájmu budování důvěry v oblasti služeb a obsahu

Výzkumy ukazují, že bez ohledu na značné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi jsou zakoušená rizika v celé Evropě hodnocena dosti podobně¹⁷. V roce 2010 uváděly 4 z 10 dětí v Evropě, že se setkaly s některým z těchto rizik: komunikace na internetu s osobou, s níž se osobně nikdy nesetkaly; vystavení obsahu vytvářenému uživatelem, který podněcuje např. k anorexii, sebepoškozování, užívání drog nebo sebevraždě; vystavení on-line snímkům se sexuálním obsahem a zneužívání osobních údajů; osobní setkání s lidmi, s nimiž se seznámily on-line; kybernetická šikana¹⁸. Objevují se rovněž nové modely chování, jako je šíření nahrávek fyzických útoků na jiné děti pořízených kamerou mobilního telefonu¹⁹ nebo posílání/přijímání snímků/zpráv se sexuálním obsahem mezi vrstevníky²⁰.

Čím dál populárnější jsou nové služby s možným dopadem na soukromí, jako např. geografická lokalizace. Rovněž internetová reklama je na vzestupu; děti přitom nemají vyvinutou schopnost vnímat ji kriticky²¹.

Kromě toho se rozšiřuje používání internetu k náboru obětí obchodování s lidmi včetně dětí a k propagaci těchto služeb²². Internet také poskytuje prostředí ke snadnému šíření materiálů týkajících se zneužívání dětí. Tento problém sice nemá spojitost s využíváním internetu dětmi, ale týká se jich jakožto obětí. Podle nadace Internet Watch Foundation (IWF) se více než 40 % potvrzených případů adres URL, jež obsahují snímky pohlavního zneužívání dětí, nachází v Evropě a Rusku (podle umístění poskytovatele hostingu). Snímky pohlavního zneužívání dětí se nyní šíří on-line také prostřednictvím jiných kanálů, než jsou internetové stránky (např. síť peer-to-peer). Vzhledem k prostorové neohrazenosti internetu a ke skutečnosti, že snímky zobrazující zneužívání dětí jsou v celé Evropě nezákonné, je v této oblasti nezbytné zakročit na evropské úrovni.

1.2.4. Nedostatek dovedností

Očekává se, že do roku 2015 budou na 90 % pracovních míst ve všech odvětvích vyžadovány technické dovednosti. Přitom pouze 25 % mladých lidí v EU označuje svou úroveň základních internetových dovedností jako „vysokou“ (například používání internetu k

Německu, Řecku, Maďarsku, na Islandu, v Itálii, Lotyšsku, Nizozemsku, Polsku, Portugalsku, Slovinsku a Španělsku. Soutěž měla dvě kategorie: obsah pro děti vytvářený dospělými a vytvářený mládeží. V první kategorii byl počet předložených příspěvků z různých účastníků se zemí velmi nerovnoměrný – od 3 účastníků z Portugalska, 6 z Itálie a 7 ze Slovinska až po 84 z Polska, 92 z Německa a 200 z Nizozemska.

¹⁷ Zdroj: Livingstone, S., & Haddon, L.: *EU Kids Online Final Report* (2009), závěrečná zpráva projektu EUKidsOnline I.

¹⁸ Zdroj: O'Neill, B., Livingstone, S., & McLaughlin, S.: *Final recommendations for policy, methodology and research* (2011), vytvořeno v rámci projektu EUKidsOnline II.

¹⁹ Obecně známé jako „happy slapping“.

²⁰ Obecně známé jako „sexting“.

²¹ OECD (2011): „The protection of children online: Risks faced by children online and policies to protect them“, *OECD Digital Economy Papers*, č. 179, OECD Publishing.

²² Viz zpráva Europolu o posouzení hrozeb organizované trestné činnosti, 2011, a studie Rady Evropy o zneužívání internetu pro nábor obětí obchodování s lidmi, 2007.

telefonování, vytváření internetových stránek, používání peer-to-peer sdílení souborů)²³. Z výzkumů vyplývá, že navzdory jejich rozšířenému označování za „digitální domorodce“ mají evropské děti vážný nedostatek digitálních dovedností. Například 38 % dětí ve věku 9–12 let v Evropě, které využívají internet, uvádí, že mají osobní profil na stránkách některé sociální sítě. Pouze 56 % dětí ve věku 11–12 však uvádí, že vědí, jak si změnit nastavení ochrany soukromí²⁴. Při výzkumech se rovněž zjistilo, že rozsah digitálních dovedností a aktivit on-line spolu souvisí²⁵. Další rozvoj dovedností v oblasti bezpečnosti proto může podněcovat jiné dovednosti spojené s aktivitami on-line.

2. NOVÝ EKOSYSTÉM: EVROPSKÁ STRATEGIE PRO INTERNET LÉPE UZPŮSOBENÝ DĚTEM

V průběhu let byla na evropské úrovni vytvořena řada politik na podporu dětí. Tyto politiky však byly často specifické, například zaměřené na mediální kanály²⁶ nebo na technologické platformy²⁷, a nebyly spojeny do koherentního rámce. Politiky EU dosud dostatečně neuznávají to, že děti představují pro internet specifické cílové publikum, které potřebuje na podporu svých potřeb nový ekosystém. Evropa musí mít strategii, která zabrání roztříštěnosti trhu a vytvoří bezpečnější, obohacující on-line prostředí pro všechny evropské děti.

Navrhuje se proto používat kombinaci nástrojů vycházejících z právních předpisů, samoregulace a finanční podpory. Od právních předpisů se nebude upouštět, bude se však upřednostňovat samoregulace, která zůstává nejpružnějším rámcem pro dosažení konkrétních výsledků v této oblasti. Tento proces však musí být dynamický, reagovat na nové výzvy, jako je sbližování technologií²⁸, a poskytovat odpovídající mechanismy srovnávání a nezávislého monitorování. Komise bude opatření v rámci této strategie financovat rovněž prostřednictvím

²³ *E-skills fact sheet*: http://eskills-week.ec.europa.eu/c/document_library/get_file?uuid=6f0a6d8e-49e7-42ac-8f2b-f5adba460afc&groupId=10136

²⁴ Zdroj: Livingstone, S., Ólafsson, K. & Staksrud, E.: *Social Networking, Age and Privacy* (2011), vytvořeno v rámci projektu EUKidsOnline II.

²⁵ Viz poznámka pod čarou 6.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách); doporučení Rady 98/560/ES ze dne 24. září 1998 o rozvoji konkurenceschopnosti evropského průmyslu audiovizuálních a informačních služeb podporou vnitrostátních rámců zaměřených na dosažení srovnatelné a účinné úrovně ochrany nezletilých osob a lidské důstojnosti; doporučení Evropského parlamentu a Rady 2006/952/ES ze dne 20. prosince 2006 o ochraně nezletilých osob a lidské důstojnosti a o právu na odpověď v souvislosti s konkurenceschopností evropského průmyslu audiovizuálních a on-line informačních služeb.

²⁷ „Evropský rámec pro bezpečnější používání mobilních telefonů mladistvými a dětmi“, podepsaný mobilními operátory, dokládá jejich závazek poskytovat mechanismy pro kontrolu přístupu, zvyšovat povědomí a podněcovat vzdělávání, používat klasifikaci komerčního obsahu a bojovat proti nezákonnému obsahu v mobilních komunitních produktech nebo na internetu; „Zásady pro bezpečnější sociální sítě v EU“, jež podepsali poskytovatelé služeb sociálních sítí, kteří se tak zavazují šířit osvětu v oblasti bezpečnosti, zajišťovat služby odpovídající věku, poskytovat uživatelům nástroje a technologie k posílení jejich postavení a jednoduché mechanismy pro podávání zpráv, reagovat na oznámení o nedovoleném obsahu nebo chování, zajišťovat a podporovat bezpečný přístup k osobním a důvěrným údajům a hodnotit prostředky pro přezkum nezákonného nebo zakázaného obsahu/chování; PEGI je celoevropská dohoda pro klasifikaci počítačových her a videoher podle věku, zahrnující 30 evropských zemí.

²⁸ Samoregulace bude zpočátku vycházet z „koalice pro lepší internet pro naše děti“, vyjednané Komisí, která má podporu velkých podniků působících v Evropě v celém tomto odvětví, které se zavázaly provést do prosince 2012 pět konkrétních opatření.

programu Bezpečnější internet²⁹ (2009–2013), „nástroje pro propojení Evropy“³⁰ a od roku 2014 programu „Horizont 2020“³¹.

2.1. Kvalitní on-line obsah pro děti a mládež

Podpora výroby kvalitního on-line obsahu pro děti a mládež prospívá jak těmto cílovým skupinám, tak rozvoji jednotného digitálního trhu. Tato strategie podporuje dva druhy opatření, které jsou viditelně propojeny a mohou přinést výsledky jen tehdy, jsou-li prováděny souběžně.

2.1.1. Podpora vytváření tvůrčího a vzdělávacího obsahu on-line pro děti

Malé děti potřebují „on-line hřiště“, kde si mohou hrát a učit se; mládež by mohla využít tvůrčích a vzdělávacích her ke stimulaci své představivosti a pozitivního používání internetu. Všechny věkové skupiny budou navíc stále více používat technologie v učebnách. Interaktivní vzdělávání prostřednictvím technologií může podporovat tvořivost a kritické myšlení. Pro usnadnění tohoto procesu je nezbytné stimulovat vytváření obsahu, který podpoří vývoj dětí a současně i jednotný evropský digitální trh. Některé členské státy, jako např. Německo, zahájily iniciativy zaměřené na podporu produkce a zviditelnění kvalitního obsahu pro děti, který splňuje specifická kritéria a/nebo normy.

2.1.2. Podpora pozitivních zkušeností on-line pro malé děti

Většina mladých lidí na internetu stále spíše „spotřebovává“ než vytváří. Cílem je podpořit tvořivost a pozitivní používání internetu, což jim pomůže nejen při rozvoji digitálních dovedností, ale rovněž jim umožní růst a utvářet svůj svět bezpečným, tvůrčím způsobem, vytvářet společenství a aktivně se zapojovat do participativní společnosti. Mohly by tak rovněž vzniknout technologické inovace a nové podniky, které by přispěly k rozvoji jednotného digitálního trhu.

Komise:

- podpoří interoperabilní platformy nástrojů, které zajistí přístup k věkově přiměřenému obsahu (jako např. bílé listiny³² nebo prohlížeče uživatelsky přívětivé vůči dětem), přičemž zvaží otázku průběžné kontroly kvality,
- bude stimulovat inovace tvůrčího obsahu určeného dětem a vytvářeného dětmi tím, že podpoří projekty a iniciativy, jako je soutěž o nejlepší on-line obsah pro děti.

²⁹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1351/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 o zavedení víceletého programu Společenství pro ochranu dětí využívajících internet a jiné komunikační technologie.

³⁰ Nástroj pro propojení Evropy, zřízený v rámci víceletého finančního rámce, Rozpočet – Evropa 2020, KOM(2011) 500, části I a II; návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se vytváří nástroj pro propojení Evropy (KOM(2011) 665), aniž je dotčeno konečné rozhodnutí a konečné částky týkající se návrhů nástroje pro propojení Evropy a víceletého finančního rámce EU, s přihlédnutím k širšímu politickému kontextu strategie Evropa 2020.

³¹ Rámcový program EU pro výzkum a inovace, aniž je dotčeno konečné rozhodnutí a konečné částky návrhu programu Horizont 2020 a víceletého finančního rámce EU, s přihlédnutím k širšímu politickému kontextu strategie Evropa 2020.

³² V této souvislosti označuje tento pojem ověřený seznam internetových stránek s kvalitním on-line obsahem pro mládež. Seznamy by byly zřízeny a spravovány odborníky z oboru (veřejnými a/nebo soukromými) na základě návrhů na zařazení stránek podaných uživateli nebo přímo společnostmi, jako je např. německá iniciativa fragFINN.

Podniky by měly:

- vytvářet a nabízet cílený, interaktivní kvalitní obsah pro děti a uživatelsky přívětivé nástroje, které podpoří jejich tvořivost a pomohou jim se vzdělávat,
- finančně a/nebo technicky podporovat iniciativy v této oblasti ze strany dětí, škol nebo nevládních organizací.

Členské státy by měly:

- podobně jako Komise podporovat a aktivně propagovat iniciativy zaměřené na vytváření kvalitního internetového obsahu pro děti,
- s podporou Komise koordinovat vzájemnou spolupráci v této oblasti a uplatňovat standardy kvalitního internetového obsahu pro děti³³.

2.2. Zvyšování informovanosti a posilování postavení

Děti, jejich rodiče, vychovatelé a učitelé musí znát rizika, kterým mohou být děti na internetu vystaveny, jakož i nástroje a strategie, jež jim pomohou se před těmito riziky chránit nebo se s nimi vyrovnat. Děti musí rozvíjet své kritické myšlení a digitální a mediální gramotnost, aby se mohly aktivně zapojit do participativní společnosti. Musí mít přístup k nástrojům přiměřeným jejich věku, které jim pomohou chovat se na internetu bezpečně a zodpovědně, a informace o tom, jak je využívat. Akce na zvyšování informovanosti a posilování postavení by se měly zaměřovat na rozvíjení vlastní ochrany a vlastní odpovědnosti dětí v on-line prostředí.

2.2.1. Digitální a mediální gramotnost³⁴ a školní výuka o bezpečnosti na internetu

Digitální a mediální gramotnost a dovednosti mají pro používání internetu dětmi zásadní význam. Jelikož děti začínají používat internet ve velmi raném věku, je nezbytné začít s jejich vzděláváním o bezpečnosti na internetu již v raném dětství a přizpůsobit prováděcí strategie různým potřebám a stupňům autonomie dětí a mládeže. Školy mají nejlepší předpoklady k tomu, aby oslovily většinu dětí – bez ohledu na věk, příjmovou skupinu nebo zázemí –, jakož i další klíčové příjemce informací o bezpečnosti internetu, jako jsou učitelé a (nepřímo) rodiče. Bezpečnost na internetu jako zvláštní téma je v současné době součástí školních osnov ve 23 vzdělávacích systémech v Evropě³⁵; protože však chybějí vhodné on-line výukové zdroje, uplatňuje se v nedostatečné míře. Výuka o bezpečnosti na internetu ve školách patří rovněž k opatřením, k jejichž přijetí vyzvala Digitální agenda pro Evropu.

Členské státy by měly:

- zintenzivnit provádění strategií, tak aby školní osnovy do roku 2013 zahrnovaly výuku o bezpečnosti na internetu,
- posílit neformální vzdělávání o bezpečnosti na internetu a zajistit koncepci „on-line bezpečnosti“ ve školách a odpovídající odbornou přípravu učitelů,

³³ Soupis pokynů pro produkci a poskytování internetového obsahu pro děti a mládež vznikl v roce 2010 v rámci programu Bezpečnější internet,

http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/competition/final_draft.pdf

³⁴ Komise stanovila evropský přístup k mediální gramotnosti v digitálním prostředí ve svém sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský přístup k mediální gramotnosti v digitálním prostředí (KOM(2007) 833) a v doporučení Komise ze dne 20. 8. 2009 o mediální gramotnosti v digitálním prostředí pro vyšší konkurenceschopnost audiovizuálního průmyslu a průmyslu obsahu a otevřenou znalostní společnost (C(2009) 6464).

³⁵ http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/121EN.pdf.

- podporovat partnerství veřejného a soukromého sektoru k dosažení výše uvedených cílů.

Komise:

- podpoří identifikaci a výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy v oblasti formálního a neformálního vzdělávání o bezpečnosti na internetu, vytváření příslušného vzdělávacího obsahu a partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem s cílem oslovit děti, rodiče, učitele a vychovatele,
- vytvoří v rámci Europassu zvláštní modul pro dovednosti v oblasti práce s digitálními technologiemi a lepší indikátory pro využití a vliv IKT ve vzdělávání.

Podniky by měly:

- na základě stávajících iniciativ vstupovat do partnerství soukromého a veřejného sektoru s cílem podpořit rozvoj interaktivních nástrojů a platform, které poskytují vzdělávací a informační materiály pro učitele a děti³⁶.

2.2.2. Rozšiřování osvětové činnosti a zvyšování účasti mládeže

K tomu, aby osvětové kampaně soustavně oslovovaly všechny děti, rodiče, učitele a vychovatele v celé EU, je třeba více osvědčených postupů³⁷. Osvětové strategie musí přihlížet k různé úrovni rozvoje dětí a mládeže, zejména s důrazem na nejmladší a nejzranitelnější děti, včetně dětí postižených poruchou učení nebo intelektu. Pro děti všech věkových kategorií představuje rovněž hodnotnou strategii k tomu, aby poznaly svá práva a povinnosti na internetu, vzájemné učení.

Komise:

- bude od roku 2014 financovat vytvoření celoevropské interoperabilní infrastruktury služeb na podporu center pro bezpečnější internet, jež budou poskytovat informační a osvětové nástroje pro bezpečnost na internetu, jakož i platformy pro účast mládeže. Tato platforma bude zahrnovat srovnávací ukazatele pro výměnu osvědčených postupů³⁸,
- provede v souladu se strategií EU pro mládež³⁹ revizi Evropského portálu pro mládež, tak aby poskytoval bezpečné a dynamické virtuální prostředí ke sdílení informací pro mládež. Záměrem je učinit z tohoto portálu centrum kvalitních informací pro mládež o studiu, práci, dobrovolnické činnosti, výměnných pobytech pro mládež, kultuře, tvořivosti, zdraví a dalších oblastech týkajících se mládeže z celé Evropy, jakož i místo pro zapojování mládeže on-line, které by oslovilo všechny mladé Evropany včetně těch, kteří mají méně příležitostí.

Členské státy by měly:

- podobně jako Komise podpořit veřejné osvětové kampaně na vnitrostátní úrovni,
- zapojovat děti do vytváření národních kampaní a/nebo právních předpisů, které mají dopad na jejich aktivity on-line,
- podobně jako Komise podpořit vnitrostátní panely mládeže.

³⁶ Např. www.teachtoday.eu.

³⁷ Rovněž na základě stávajícího úsilí, např. týdne evropských IT dovedností (*European e-Skills week*).

³⁸ S výhradou přijetí nezbytných právních předpisů.

³⁹ KOM(2009) 200 v konečném znění a usnesení Rady ze dne 27. listopadu 2009 o obnoveném rámci pro evropskou spolupráci v oblasti mládeže (2010–2018).

Podniky by měly podpořit rozšiřování osvětových činností tím, že budou:

- poskytovat nevládním organizacím a poskytovatelům vzdělávání finanční a technickou podporu určenou na rozvoj zdrojů,
- šířit informační materiály mezi zákazníky na prodejních místech nebo prostřednictvím svých on-line kanálů.

2.2.3. *Jednoduché a robustní ohlašovací nástroje pro uživatele*

Aby děti mohly čelit rizikům, jako je např. internetová šikana a grooming⁴⁰, měly by ve všech službách a zařízeních on-line v celé EU existovat robustní mechanismy pro ohlašování obsahu a kontaktů, které se zdají být pro děti škodlivé.

Tyto mechanismy také usnadní občanům ohlašování případů kyberkriminality, zejména v souvislosti s rozvojem sítě vnitrostátních platforem pro oznamování kyberkriminality a budoucího Evropského centra pro boj proti kyberkriminalitě⁴¹.

Zároveň budou doplňovat tísňové linky začínající číslem 116, které nabízejí pomoc a podporu pohřešovaným dětem a jejich rodičům⁴², protože v některých případech může být on-line násilí důvodem zmizení dětí z domova.

Podniky by měly:

- ve spolupráci s příslušnými vnitrostátními aktéry vytvořit a zavést celounijní mechanismus umožňující dětem využívat jejich služby k ohlašování škodlivého obsahu a chování. Měl by být dobře viditelný, snadno k nalezení, rozpoznatelný, kdykoli dostupný všem v jakékoli fázi on-line zkušeností, kdy by jej děti mohly potřebovat. Měl by mít jasné a obecně chápáné ohlašovací kategorie a jasnou vnitřní infrastrukturu zajišťující rychlé a odpovídající následné kroky. Zacházení se zprávami by mělo probíhat v souladu s platnými právními předpisy o ochraně údajů.

Komise:

- usnadní spolupráci mezi podniky zapojenými do celoevropských dohod o samoregulaci a linkami pomoci v rámci programu Bezpečnější internet,
- zváží regulační opatření v případě, že iniciativa podniků nepřinese výsledky,
- bude nadále zajišťovat správné provádění směrnice o univerzální službě, pokud jde o povinnost členských států zprovoznit tísňové linky 116000, a poskytovat prostředky na vytvoření a provoz tísňových linek pro pohřešované děti.

Členské státy by měly:

- příslušným způsobem podporovat vytvoření a zavedení ohlašovacích mechanismů, zejména v případech, kdy je nezbytná spolupráce s partnery, jako jsou například telefonní linky pomoci a donucovací orgány,
- sledovat jejich účinné fungování na vnitrostátní úrovni,

⁴⁰ Pojem „grooming“ označuje činnosti podnikané se záměrem spřátelit se a navázat citový vztah s dítětem směřující k sexuální aktivitě s dítětem nebo jeho vykořisťování.

⁴¹ KOM(2012) 140 v konečném znění.

⁴² Rozhodnutí Komise 2007/116/ES ze dne 15. února 2007 o vyhrazení vnitrostátního číselného rozsahu „116“ pro harmonizovaná čísla harmonizovaných služeb se sociální hodnotou. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě).

- zprovoznit tísňové linky 116000.

2.3. Vytvoření bezpečného prostředí pro děti on-line

Nezbytné posilování postavení a zvyšování vzdělávání dětí musí doplňovat rovněž jejich ochrana, jelikož děti si vždy neuvědomují možná rizika, kterým na internetu čelí, a/nebo si někdy nejsou vědomy možných důsledků svého jednání. Vystavení dětí škodlivému chování nebo obsahu jim přitom může přinést bolestné on-line zkušenosti nebo je ohrozit v reálném světě. Proto je nutné zavést opatření, která by bránila styku dětí s takovým obsahem nebo chováním. Navrhovaná opatření se týkají dětí i mládeže, neboť děti různých věkových kategorií používají nové technologie různými způsoby a nelze nalézt univerzální řešení pro všechny děti a jejich bezpečnost na internetu. V případě potřeby jsou nastíněny rozdíly v přístupu u různých věkových skupin.

2.3.1. Věkově přiměřené nastavení ochrany soukromí

Rizika ohrožující soukromí zasahují všechny uživatele, avšak děti jsou obzvláště zranitelnou skupinou. Zejména velmi malé děti nevědí, jak si změnit nastavení ochrany soukromí, a nerozumějí možným důsledkům svého jednání, např. že se mohou stát snadným terčem groomingu nebo že mohou ohrozit svou internetovou pověst. Správa výchozího nastavení ochrany soukromí pro děti by proto měla být vedena tak, aby bylo zajištěno jejich co největší bezpečí.

Od **podniků** se očekává, že budou:

- používat⁴³ transparentní výchozí nastavení ochrany soukromí přiměřené věku, které obsahuje jasné informace pro nezletilé a varování před možnými následky změny výchozího nastavení ochrany soukromí a kontextových informací o úrovni důvěrnosti všech informací, jež se požadují nebo doporučují pro vytvoření on-line profilu,
- používat technické prostředky elektronické identifikace a autentifikace.

Komise

- navrhne nové nařízení o ochraně údajů, které specificky zohlední soukromí dětí a zavede „právo být zapomenut“,
- má v úmyslu navrhnout v roce 2012 celoevropský rámec elektronické autentifikace, který umožní použití osobních charakteristik (zejména věku) k zajištění souladu s ustanoveními o věku uvedenými v návrhu nařízení o ochraně údajů,
- bude podporovat výzkum a vývoj v oblasti rozvoje technických prostředků elektronické identifikace a autentifikace příslušných služeb v celé EU a jejich zavádění.

Členské státy by měly:

- zajistit provádění právních předpisů EU v této oblasti na vnitrostátní úrovni,

⁴³ Provádění opatření týkajících se soukromí a ochrany údajů bude muset být v souladu s příslušnými právními předpisy EU, včetně výsledků probíhající revize stávající směrnice o ochraně údajů. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Komise předložila návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, KOM(2012) 11 v konečném znění.

- podpořit přijímání samoregulačních opatření podniky a sledovat jejich provádění na vnitrostátní úrovni,
- podpořit osvětovou činnost na vnitrostátní úrovni.

2.3.2. Širší dostupnost a používání rodičovské kontroly

80 % rodičů se domnívá, že k bezpečnějšímu a účinnějšímu používání internetu dětmi by přispěly dostupnější a výkonnější nástroje rodičovské kontroly⁴⁴. V Evropě však v průměru pouze 28 % rodičů blokuje nebo filtruje internetové stránky, které jejich děti navštěvují⁴⁵. Při řádném přihlédnutí ke svobodě projevu představují rodičovské kontroly doplňující opatření, která přispívají k ochraně dětí před zhlédnutím nevhodného obsahu na internetu, jelikož poskytují nastavení k filtrování on-line obsahu a sledování aktivity na internetu. Je nutné zajistit lepší dostupnost a širší využívání nástrojů rodičovské kontroly ve více jazycích, tak aby se rodiče mohli informovaně rozhodnout o tom, zda tyto nástroje používat.

Podniky by měly:

- zajistit dostupnost rodičovských kontrol, které budou jednoduché na konfiguraci, uživatelsky přívětivé a přístupné každému na všech zařízeních umožňujících přístup na internet dostupných v Evropě. Tyto nástroje by měly fungovat na jakémkoli typu zařízení a pro jakýkoli typ obsahu, včetně obsahu vytvářeného uživatelem, a měly by být v souladu s osvědčenými postupy v zájmu zajištění odpovědnosti a transparentnosti. Tyto nástroje je třeba propagovat, tak aby bylo dosaženo co největší míry informovanosti o jejich existenci a jejich využití.

Komise:

- bude podporovat srovnávání a testování nástrojů rodičovské kontroly a příslušných podpůrných služeb za účelem posílení postavení rodičů a dětí,
- podpoří výzkum a vývoj zaměřený na zjištění způsobů, jak by mohly být systémy klasifikace podle věku a klasifikace obsahu interpretovány účinnými rodičovskými kontrolami, které zvládnou větší počet jazyků,
- zváží regulační opatření v případě, že samoregulace podniků nepřinese výsledky.

Členské státy se vyzývají, aby:

- podpořily úsilí podniků v této oblasti a sledovaly zavádění rodičovských kontrol na zařízeních prodávaných na jejich území,
- testovaly a certifikovaly nástroje rodičovské kontroly,
- podporovaly dostupnost těchto nástrojů.

2.3.3. Širší využívání klasifikace podle věku a klasifikace obsahu

Jedním z on-line nebezpečí pro děti je zhlédnutí nevhodného obsahu (např. pornografického či násilného). Záměrem je proto vytvořit všeobecně použitelný, transparentní a konzistentní celounijní přístup ke klasifikaci podle věku a klasifikaci obsahu různých typů obsahu/služeb (včetně on-line her, aplikací a vzdělávacího a dalšího kulturního obsahu) a prozkoumat inovativní řešení (např. uživatelské nebo automatizované hodnocení). Systém by měl pracovat s věkovými kategoriemi srozumitelnými pro rodiče a měl by uznávat, že v různých zemích může být stejný obsah hodnocen jako přiměřený pro různé věkové kategorie. Tento přístup by

⁴⁴ Viz poznámka pod čarou 5.

⁴⁵ Viz poznámka pod čarou 6.

se měl používat jednotně napříč všemi odvětvími, čímž by se vyřešily rozdíly v používání současných systémů u různých typů médií a napomohlo hospodářské soutěži na trhu.

Podniky by měly:

- na základě úspěchu současných iniciativ, jako je systém PEGI, vytvořit výše popsany celounijní přístup ke klasifikaci podle věku a ke klasifikaci obsahu použitelný ve všech službách,
- zjistit, jak by tyto systémy mohly být interpretovány rodičovskými kontrolami.

Komise bude podporovat:

- samoregulaci v této oblasti, ale rovněž prozkoumá možná legislativní opatření v případech, že samoregulace podniků nepřinese výsledky,
- zavedení interoperabilních platforem od roku 2014, které zajistí věkově přiměřené služby.

Členské státy se vyzývají, aby:

- v souladu s vlastními právními předpisy v této oblasti spolupracovaly a podporovaly příslušné zúčastněné strany na vnitrostátní úrovni s cílem přispět k vymezení a provádění celounijních systémů klasifikace podle věku a klasifikace obsahu,
- podpořily postup pro podávání stížností, který je pro řádné fungování těchto systémů nezbytný.

2.3.4. Reklama on-line a nadměrné výdaje

Děti, zejména malé, nemají rozvinutou schopnost kriticky vnímat reklamní sdělení. Ve virtuálních světech děti často platí za virtuální zboží prostřednictvím mobilního telefonu, telefonického hovoru nebo textové zprávy, a nepotřebují tedy předchozí svolení rodičů⁴⁶. Děti se také mohou snažit o přístup k on-line hazardním hrám či ke stránkám s hrami on-line, stahovat vyzváněcí tóny pro mobilní telefon nebo se přes něj náhodně připojovat k internetu. Důsledkem mohou být vysoké poplatky.

K cílům strategie patří zajistit, aby standardy pro reklamu na internetových stránkách pro děti nabízely úroveň ochrany srovnatelnou s reklamou v audiovizuálních službách⁴⁷, aby nebyly vytvářeny segmenty behaviorální reklamy zaměřené na děti a aby při platbách prováděných dětmi on-line nebo prostřednictvím mobilního telefonu nevznikaly nepředvídaně vysoké náklady.

Podniky musí dodržovat platné právní předpisy⁴⁸, zejména pokud jde o on-line profilování a behaviorálně cílenou reklamu. Měly by:

⁴⁶ Nizozemská nadace „My Child online“ vydala v roce 2011 zprávu nazvanou *Pas op je Portemonnee*, která uvádí, že roste počet stížností na nadměrné výdaje dětí ve virtuálních světech. Přehled otázek týkajících se dětí a elektronického obchodování poskytuje dokument „*Briefing on the internet, e-commerce, children and young people*“ (informace o internetu, elektronickém obchodu, dětech a mládeži), vytvořený ve Spojeném království.

⁴⁷ Jak je uvedeno ve směrnici o audiovizuálních mediálních službách.

⁴⁸ Včetně platných směrnic o ochraně údajů a o soukromí a elektronických komunikacích. Reklamní a obchodní postupy zaměřené na děti by měly splňovat požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách.

- poskytovat transparentní, jasné a věkově přiměřené informace o cenách služeb, které lze získat on-line, a nepoužívat výchozí nastavení umožňující dětem snadný přístup k dodatečným službám, které se platí zvlášť,
- neobracet se přímo na děti a nepovzbuzovat je k nákupu virtuálního zboží nebo kreditů přes mobilní telefon nebo jinými způsoby, které nevyžadují předchozí rodičovskou kontrolu. V zájmu posílení postavení dětí a rodičů by se mělo uvažovat o zřízení kontextového včasného varování před dodatečnými náklady,
- navazovat na samoregulační standardy behaviorálně cílené reklamy, které definuje Evropská aliance pro samoregulaci reklamy⁴⁹, a proaktivně provádět opatření bránící vystavení dětí nevhodné reklamě ve všech typech on-line médií,
- přijmout opatření bránící dětem v přístupu na stránky s on-line hazardními hrami.

Komise:

- posílí prosazování stávajících pravidel EU a podpoří další samoregulační opatření, aby byly děti lépe chráněny před nevhodnou reklamou a nadměrnými výdaji,
- prozkoumá možnost dalších právních předpisů, pokud samoregulační opatření nepřinesou výsledky,
- se bude v připravovaném programu pro spotřebitele více věnovat širší problematice dětí jako spotřebitelů,
- prozkoumá způsoby, jak nejlépe zlepšit ochranu nezletilých osob, a uvede je ve sdělení o on-line hazardních hrách na vnitřním trhu, jež má být předloženo v roce 2012.

Členské státy se vyzývají, aby:

- zajistily dodržování právních předpisů v této oblasti podniky, které působí na vnitrostátní úrovni,
- podporovaly podniky při vypracování kodexů chování týkajících se nevhodné reklamy on-line a sledovaly jejich provádění na vnitrostátní úrovni.

2.4. Boj proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí

Internet je stále více využíván k distribuci snímků pohlavního zneužívání dětí. Je třeba řešit celou řadu problémů: je nutné nejprve identifikovat oběti, zachránit je a poskytnout jim podporu a zakročit proti pachatelům. Poté je třeba přerušit další kolování snímků pohlavního zneužívání dětí na internetu tím, že se tyto snímky odhalí a odstraní z internetu a bude se předcházet jejich opětovnému nahrání.

2.4.1. Rychlejší a systematická identifikace materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí šířených prostřednictvím různých on-line kanálů, oznamování a odstraňování těchto materiálů

Je třeba více zviditelnit současná kontaktní místa (tísňové linky), kde mohou občané hlásit nedovolený obsah, a propojit je se všemi budoucími celounijními mechanismy podávání zpráv a opatřeními pro ohlašování případů kyberkriminality. Musí se zlepšit systematické odhalování a odstraňování snímků pohlavního zneužívání dětí a předcházení jejich opětovnému nahrávání.

⁴⁹

<http://www.easa-alliance.org/page.aspx/386>.

Opatření v této oblasti musí být v souladu s novou směrnicí o boji proti pohlavnímu zneužívání dětí a dětské pornografii⁵⁰, se směrnicí o elektronickém obchodu⁵¹, jakož i s platnými právními předpisy na ochranu údajů a s Listinou základních práv EU.

Komise:

- podpoří spolupráci mezi podniky, donucovacími orgány a tísňovými linkami v zájmu zlepšení postupu a zrychlení odstraňování snímků pohlavního zneužívání dětí; bude koordinovat sdílení nástrojů a zdrojů; bude i nadále podporovat síť tísňových linek INHOPE, aby veřejnost mohla snáze ohlašovat nedovolený obsah, přijme vhodné následné kroky za účelem dalšího zrychlování postupu odstraňování a dále prozkoumá způsoby, jak tyto linky více veřejně zviditelnit,
- podpoří výzkum a vývoj a zavádění inovativních technických řešení v policejním vyšetřování, zejména pokud jde o účinnější identifikaci a porovnávání materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí šířených prostřednictvím různých on-line kanálů a o odstraňování a prevenci opětovného nahrávání snímků pohlavního zneužívání dětí,
- podpoří odbornou přípravu pracovníků donucovacích orgánů,
- přijme horizontální iniciativu o postupech pro oznamování a zásahy; zaměří se zejména na překážky bránící účinnému oznamování a odstraňování všech kategorií nedovoleného obsahu, včetně snímků pohlavního zneužívání dětí⁵².

Členské státy by měly:

- navýšit zdroje donucovacích orgánů, které se zabývají on-line materiály týkajícími se zneužívání dětí,
- v souladu se směrnicí o boji proti pohlavnímu zneužívání dětí zajistit, aby byly k dispozici účinné vyšetřovací nástroje ke zvýšení vyšetřovací kapacity k identifikaci dětských obětí a aby byly zavedeny účinné záruky, které zajistí demokratickou odpovědnost při používání těchto nástrojů,
- podílet se na podpoře fungování a zviditelnění vnitrostátních tísňových linek, kde může veřejnost hlásit nedovolený obsah nalezený na internetu,
- podpořit zlepšení spolupráce mezi tísňovými linkami a podniky při odstraňování materiálů týkajících se zneužívání dětí.

Podniky

- budou motivovány k podniknutí kroků (včetně proaktivních opatření) vedoucích k odstranění materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí z internetu,
- by měly zesílit spolupráci s donucovacími orgány a tísňovými linkami, aby se zdokonalily postupy pro oznamování a odstraňování a vznikly srovnávací ukazatele,

⁵⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii staví mimo zákon dětskou pornografii, dětský grooming, webovou kamerou zachycené sexuální zneužívání nebo sledování dětské pornografie bez stahování souborů.

⁵¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu), která poskytuje základ pro postupy oznamování a odstraňování.

⁵² Uvedených ve sdělení Soudržný rámec pro posílení důvěry v jednotný digitální trh elektronického obchodu a on-line služeb, KOM(2011) 942.

- budou motivovány k vytvoření a používání nástrojů, které zvýší účinnost identifikace snímků pohlavního zneužívání dětí, postupů jejich oznamování a odstraňování a předcházení jejich opětovnému nahrávání.

2.4.2. *Spolupráce s mezinárodními partnery v boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí*

Jelikož internet nemá hranice, je nezbytná mezinárodní spolupráce. Je třeba vytvořit globální přístup, jenž bude řešit tyto problémy na koordinovanějším a udržitelném základě. Může dojít k případům, kdy jsou např. v jedné zemi prohlíženy a ohlášeny materiály týkající se pohlavního zneužívání dětí, jejichž hosting je umístěn ve třetí zemi a které byly na internet nahrány z další země; více než v polovině materiálů týkajících se zneužívání dětí, jež byly nahlášeny nadaci Internet Watch Foundation v roce 2011, byla identifikována lokalizace mimo Evropu⁵³. Ve zprávě se zároveň konstatuje, že metody distribuce a způsoby přístupu k těmto materiálům se stále mění s tím, jak se mění technologie. Tísňové linky proto musí nadále rozvíjet své strategie a nástroje, tak aby mohly v tomto měnícím se on-line kontextu společně identifikovat materiály týkající se zneužívání dětí a bojovat proti jejich existenci.

Komise:

- bude nadále podporovat rozšiřování počtu mezinárodních členů sítě tísňových linek INHOPE, k nimž v současnosti patří Rusko, Japonsko, Spojené státy, Jihoafrická republika, Austrálie nebo Jižní Korea,
- podpoří provádění Úmluvy Rady Evropy o kyberkriminalitě a prostřednictvím opatření technické a právní ochrany bude prosazovat její zásady,
- bude spolupracovat s mezinárodními partnery ve strukturách, jako je např. pracovní skupina EU-USA pro problematiku kybernetické bezpečnosti a kyberkriminality, která stanoví společné priority v této oblasti, včetně spolupráce na odstraňování dětské pornografie z internetu a zlepšování postavení dětí na internetu,
- bude spolupořádat konferenci EU-USA na podzim roku 2012,
- se bude snažit oslovit ostatní regiony světa a podpořit celosvětovou spolupráci.

Členské státy se vyzývají, aby:

- podpořily Komisi v úsilí o posílení spolupráce s mezinárodními partnery.

Podniky se vyzývají:

- k výměně osvědčených postupů v této oblasti a ke spolupráci s partnery z celého světa.

3. ZÁVĚRY

Ani internet, ani zařízení používaná pro přístup k němu či služby, které jsou dnes k dispozici, nebyly vytvořeny specificky za účelem používání dětmi, ovšem z výzkumů vyplývá, že jsou jejich stále významnějšími uživateli. Děti proto tvoří specifickou skupinu, které je třeba věnovat mimořádnou pozornost: to, jak se dnes děti chovají na internetu, přispěje k utváření budoucího digitálního světa. Společné evropské úsilí v této oblasti podpoří rozvoj interoperabilních a udržitelných infrastruktur pro vznik internetu lépe uzpůsobeného dětem a

⁵³ Internet Watch Foundation (tísňová linka v UK): *Annual and Charity Report 2011*.

posílí růst a inovace. Rozšiřování osvěty a zlepšování digitálních schopností a mediální gramotnosti pomůže dětem zlepšit jejich vyhlídky na získání zaměstnání a pracovního uplatnění a stát se sebevědomými „digitálními“ občany. Podporování potenciálu interaktivního obsahu pro děti přispěje k vytvoření dynamického jednotného evropského digitálního trhu. K tomu, aby byla vybudována důvěra v udržitelný a odpovědný model správy věcí veřejných, který by přinesl pružnější, včasnější a tržně přiměřená řešení, je spíše než jakékoli regulační iniciativy zapotřebí trvalé účinné samoregulace podniků, jejímž cílem je chránit mládež a posilovat její postavení a v jejímž rámci existují vhodné srovnávací ukazatele a nezávislé systémy monitorování. Zároveň bude Komise i nadále vyzývat k zahrnutí témat bezpečnosti dětí na internetu na pořad jednání (např. fóra pro správu internetu) a ke sdílení osvědčených postupů s jinými mezinárodními organizacemi činnými v této oblasti. Bude také stále podporovat projekty spolupráce s mezinárodními partnery financované EU a pokračovat v pořádání mezinárodních konferencí fóra pro bezpečnější internet, kde se od roku 2004 setkávají zúčastněné strany z celého světa a hovoří o bezpečnosti dětí na internetu.

Orgány členských států, podniky a ostatní významné zúčastněné strany se vyzývají, aby vyjádřily podporu navrhované strategii a přijaly kroky k zajištění jejího úspěšného provádění prostřednictvím spolupráce se všemi dalšími zúčastněnými skupinami.

Komise zavede srovnávací ukazatele pro evropské politiky a opatření v oblasti bezpečnosti dětí na internetu, včetně analýzy použitých zdrojů a jejich rozdělení mezi Komisi, členské státy, soukromý a neziskový sektor. Bude také pečlivě sledovat provádění stávajících samoregulačních dohod, které podepsaly podniky.

Přehled opatření

Opatření	Hlavní aktéři	Časový rozvrh
1. pilíř – Kvalitní on-line obsah pro děti a mládež		
Podpora vytváření tvůrčího a vzdělávacího obsahu on-line pro děti	Komise za podpory členských států a podniků	Trvale od roku 2012
Podpora pozitivních zkušeností on-line pro malé děti	Komise za podpory členských států a podniků	Trvale od roku 2012
2. pilíř – Zvyšování informovanosti a posilování postavení		
Digitální a mediální gramotnost a vyučování on-line bezpečnosti ve školách	Členské státy za podpory Komise	Do roku 2013

a podniků

Rozšiřování osvětové činnosti a zvyšování účasti mládeže	Komise podpory členských států a podniků	za Trvale od roku 2012
--	--	------------------------

Jednoduché a solidní ohlašovací nástroje pro uživatele	Podniky podpory Komise a členských států	za První výsledky do konce roku 2012. Plné provádění do 18 měsíců
--	--	---

3. pilíř – Vytvoření bezpečného on-line prostředí pro děti

Věkově přiměřené nastavení ochrany soukromí	Podniky podpory Komise a členských států	za První výsledky do konce roku 2012. Plné provádění do 18 měsíců
---	--	---

Širší dostupnost a používání rodičovské kontroly	Podniky podpory Komise a členských států	za První výsledky do konce roku 2012. Plné provádění do 18 měsíců
--	--	---

Širší využívání klasifikace podle věku a klasifikace obsahu	Podniky podpory Komise a členských států	za První výsledky do konce roku 2012. Plnohodnotné návrhy do 18 měsíců
---	--	--

Reklama on-line a nadměrné výdaje	Podniky podpory Komise a členských států	za Trvale od roku 2012
-----------------------------------	--	------------------------

4. pilíř – Boj proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí

Rychlejší a systematická identifikace materiálů týkajících se pohlavního zneužívání dětí šířených prostřednictvím různých on-line kanálů, oznamování a odstraňování těchto materiálů	Komise podpory členských států a podniků	za Trvale od roku 2012, první výsledky do konce roku 2012
--	--	---

Spolupráce s mezinárodními partnery v boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí	Komise podpory členských států a podniků	za Trvale od roku 2012
--	--	------------------------

